Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 So. Lawndale Ave.

Office of Publication: 2657 So. Lawndale Ave. Telephone Lawndale 4635

LETO—YEAR XVI. Cena lista je $6.00. Entered as second-class matter January 22, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., pondeljek, 5. marca (March 5), 1923. Subscription $6.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 54.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

PREDSEDNIK HOTEL SPRAVITI DEŽELO V LIGO NARODOV.

Večina članov v odseku za vnanje zadeve je za to, da ne podvzame odsek nobene akcije glede Hardingovega predloga.

HUGHESOV ODGOVOR JE RAZJASNIL TO ZADEVO DODOBRA.

Washington, D. C., 2. marca.— Načrt, sestavljen po tajniku Hughesu in predložen senatu po predsedniku Hardingu, po katerem naj b' Združene države postale članica .iginega razsodišča v Hagu, se je izkazal, da ni nič drugega kakor vratca, skozi katera naj bi Združene države pristopile k ligi narodov.

To razkritje je napravil Hughesov odgovor na vprašanja vnanjega odseka v senatu, ki je hotel izvedeti, kaj je pravzaprav haško razsodišče pod okriljem mednarodne lige.

Kakor se je pokazalo iz tajnikovega odgovora, nima haško razsodišče prav nobene pravice in oblasti, da bi moglo in smelo izravnati katerikoli mednarodni spor, ki bi utegnil povzročiti vojno.

Ameriška vdeležitev bi ne dopuščala večjih in važnejših sporov, nego bi le služila svrham propagandistov, kar bi prisililo Združene države k temu, da bi vstopile v ligo narodov.

Vse trditve, češ, da zagotavlja haško razsodišče svetu trajen mir, so neresnične, ker bi tega nikakor ne dovolile Anglija, Francija in druge dežele, ki so merodajne v ligi narodov.

Ko so bila Hughesova izvajanja prečitana, se je po odglasovanju pokazalo, da je večina odsekovih članov nasprotnih vsakršnemu koraku v smeri predsednikovega predloga. Tajnikov odgovor je utemeljil najboljši razlog, zakaj naj ne postanejo Združene države članica haškega razsodišča.

Haško razsodišče nima prisilne jurisdikcije. To se pravi, da ne more nikogar prisiliti, naj se pokori njegovim ukrepom. Odsek je vprašal, če bi se dalo pridobiti sodišču tako oblast. Hughes je odgovoril na to vprašanje takole: To bi bilo nemogoče. Med šestinštiridesetimi narodi, ki so zastopani v razsodišču, jih je bilo petnajst za prisilno jurisdikcijo, ali med tistimi, ki niso marali tega, so bili Angleži, Francozi, Lahi in Japonci.

Z drugimi besedami je to takole: Kar so hoteli mali narodi, so odbile velevlasti.

DELNA PORAVNAVA KROJAŠKE STAVKE V BOSTONU.

Washington, D. C. (Federated Press.) — Posredovalcem delavskega departmenta se je posrečilo doseči delno izravnavo krojaške stavke, ki je že dolgo v teku med krojaškimi unijami in bostonsko veletrgovsko oblačilno zvezo. Tako je bil ta teden obveščen delavski minister Davis. Kakih 5,350 delavcev se tiče ta poravnava. Ti se vrnejo na delo z desetodstotnim poviškom svojih plač in s pravico, da smejo ustanoviti svoje lastne organizacije po delavnicah. Kakor govori poročilo, so v teku še nadaljna pogajanja. Zato da je pričakovati popolnega poravnanja v nekolikih dneh.

ČIKAŠKI NADOMESTNI POŠTAR.

Chicago, Illinois. — Poštni veteran Grant B. Miller, ki je prvič videl čikaško mesto skozi okno železniškega oza pred osemnajstimi leti, ko se je peljal mimo po svojih poslih, je danes postal poštni načelnik namesto republikanskega kandidata za čikaškega župana.

VREME.

Chicago in okolica. — V torek oblačneje z naraščajočo temperaturo. Zmerni menjajoči se vetrovi. Temperatura zadnjih 24 ur: najvišja 53 najnižja 24. Solnce izide ob 6:18, zaide ob 5:45.

Pregled večjih dnevnih dogodkov.

Amerika.

Zopet razstrelba v rudniku. Šest ubitih in pet živih pokopanih v Zapadni Virginiji.

Bankir v Philadelphiji ubil tri osebe z avtomobilom.

Kongres zaključen.

Inozemstvo.

Anglija nagovarja Francijo, naj preneha s komedijo v Ruhru.

Nemčija izjavlja, da ne bo kapitulirala.

Kemal paša pravi, da je Turčija pripravljena na oboje: mir ali vojno.

Velika stavka na Švedskem.

Delavska vojna na Kitajskem.

RUDNIŠKE NESREČE SO NA DNEVNEM REDU.

Žrtev je veliko, a izboljšanja nobenega.

SEDAJ JE ZOPET 6 MRTVIH, 5 PA ZASUTIH.

Bluefield, W. Va., 2. marca. — Mrtva trupla šestih premogarjev so našli pozno ponoči v rovu premogarske družbe Weyanoke Coal & Coke Co. v Arista, okraj Mercer. V tem rovu je prišlo danes zjutraj do grozne eksplozije.

Ob eksploziji je bilo v rovu na delu 75 premogarjev, in vsi izhodi so bili zasuti, ko se je prigodila razstrelba 3,200 čevljev pod glavno odprtino. Zasutih je bilo osemintrideset premogarjev. Sedemindvajset so jih rešili. Vsi so bili lahko poškodovani.

Šest mrtvih trupel so doslej spravili na površje. Pet jih še pogrešajo. Toda za teh zadnjih pet nimajo nobenega upanja, da bi žive spravili iz zasutja.

Učinek razstrelbe je bil silen. Iz jame je metala kar cele hlode in skale. Plameni so švigali iz glavne odprtine.

Staro vprašanje je, kdo je kriv te nesreče. Rudniški superintendent pravi, da je razstrelbo povzročila preobilica dinamita.

Kraj Arista, kjer se je dogodila omenjena in opisana nesreča, je majhna premogarska naselbina nizko doli v Zapadni Virginiji.

Štiri ure po eksploziji je bila telefonska zveza tega kraja z vnanjim svetom nemogoča.

HOTEL IN LJUDSKA ŠOLA.

New York, N. Y. (Fed. Press.) — Eden newyoških skrajno ekskluzivnih in dragih hotelov je hotel Ambassador. Bogati in moderni ljudje bivajo in ložirajo v tem hotelu. Otroci, katerih starši delajo za golo življenje, hodijo v ljudsko šolo štev. 18. Šola je poleg imenovanega hotela. Že dve leti si hotelovo vodstvo prizadeva za to, da bi bila šola zaprta ter preustrojena v višjo šolo.

Smoter tega prizadevanja je sedaj razkrit, kakor poroča David M. Browder, ki je zastopnik roditeljske šolske zveze. Hotel Ambassador se skuša iznebiti ljudske šole, ker ne marajo njegovi gostje tistih 'umazanih otrok s Prve ave.' videti tamkaj.

Če bo to prizadevanje uspešno, bodo morali otroci, ki žive v tem šolskem okraju, hoditi v šolo na 42. cesto po najobljudenejših mestnih delih ter križati ceste, kjer drvi nepregledna vrsta avtomobilov, izvoščkov in tovornih voz.

VOLIVA SANJA O ANTIKRISTU.

Chicago, Ill. — Znani veraki napetež Wilbur Glenn Voliva je zadnji teden zopet izpustil veliko neumnost v svet. Možakar prerokuje, da se iz sedanjih mednarodnih težkoč izcimi nadčlovek, ki bo združil vse narode. Nadčloveka bodo molili in častili po božje vsi ljudje, vse cerkve in vse dežele po celem svetu. Naposled se bo izdajal za antikrista ter poizkušal potegniti vse ljudi za sabo. — Človeku, ki je obsojen v zapor, morajo pač priti večkrat jako neumne misli v glavo.

RUSIJA ODLOŽILA OFENZIVO ZA DVE LETI.

Zinovjev vidi Sovjetsko Nemčijo v bližnji bodočnosti.

RUSIJA ŠE NI PRIPRAVLJENA NA VOJNO.

Pariz. — Sovjetska Rusija ne pojde letos niti prihodnje leto v vojno, razen če bo prisiljena, toda pripravljena pa bo na veliko ofenzivo leta 1925. ali 1926.

To je razvidno iz govora, ki ga je imel G. S. Zinovjev, predsednik izvrševalnega odbora tretje internacionale, na komunističnem zborovanju v Georgiji 25. januarja t. l. Stenografični zapisnik njegovega govora je te dni odspel v Pariz.

Zinovjev je najprej napadel versaljsko pogodbo in francoski imperializem, nato pa je dejal:

"Rusija potrebuje odmora in storila bo vse, da se izogne vojni, letos in prihodnje leto. Delali bomo previdno in potrpežljivo čakali momenta, ko interveniramo v potek dogodkov ne z notami komisarja Čičerina, temveč z rdečo armado. Naloga nas komunistov je, da gledamo par let, kako se nemška in francoska buržoazija grizeta in požirata druga drugo, dokler ne pride čas, ko vržemo težki meč sovjetske republike na tehtnico in izrečemo našo sodbo. To bi bila idealna strategičnost.

Opazovati moramo, kaj se godi, in ko pride ugodni trenotek, tedaj udarimo s pestjo po mizi in porečemo: Dovolj! Proletariat bo rešil to vprašanje.

Razumeti pa je treba, da naša strategija ne zavisi od nas samih ali od komunistične internacionale. Dogodki v Nemčiji se vrste tako naglo, da je vojna skoro že danes neizogibna. Francoski kapitalisti jo izzivajo. Ali izzovejo revolucionarno eksplozijo v Nemčiji? Mogoče. Toda komunistična stranka v Nemčiji še ni dovolj močna, da bi prevzela oblast. Naša nemška stranka šteje komaj 400,000 članov, a mi hočemo, da jih je najmanj miljon. Kljubtemu Nemčija lahko ostane v par mesecih središče svetovnih dogodkov in nemški komunisti bodo morali biti delavni.

Zdi se, da cesta velike revolucije drži iz Rusije preko Nemčije v Francijo in potem v Anglijo. Najnovejša situacija kaže, da se morda motimo in cesta lahko drži drugam. Vprašanje je, kdaj začnemo igrati večjo vlogo v svetovni areni. Leta 1925. ali 1926?

Rusija mora prej organizirati svojo narodno ekonomijo, predno sme misliti na revolucionarno ofenzivo; Rusija bo morala pomagati revolucionarnim deželam z življenskimi potrebščinami, ne samo z rdečo armado. Mi potrebujemo dve ali tri dobre letine žita. Sodrug Trockij je že govoril o tem vprašanju. Z veliko buržoazno trgovsko družbo v Nemčiji smo že sklenili pogodbo za izvažanje pšenice; štiri miljone pudov pšenice smo že poslali v Rusijo.

Zakaj se komunistična internacionala podaja v trgovino s pšenico? Stvar je enostavna. Nemškemu delavcu so zagrozili: 'Ako zrebeliraš, te izstradamo; blokiramo te in umreš od lakote.' — Mi pa dokažemo nemškemu delavcu, da mu lahko damo kruha. Sleherni nemški delavec mora vedeti, da Rusija pošilja pšenico v Nemčijo in da ne bo stradal, kadar pride revolucija. Rusija mu preskrbi kruha.

Ko se to zgodi, se ne bo Francija upala pošiljati armade v Nemčijo, ker bo Nemčija revolucionarna dežela. Par divizij oboroženih proletarcev more doseči več za obrambo Nemčije kot pa miljon mož pod Viljemom II.

Tako torej vidite, da je izvažanje pšenice revolucionarna propaganda nove vrste. Rusko žito na nemškem trgu je najboljša agitacija za komunizem. Rusija je kolosalna dežela z neizrpnimi rezervami žita in Nemčija je mogočna industrialna dežela, v kateri sta tehnika in elektrifikacija čudovito razviti. Zveza komunistične Rusije s komunistično Nemčijo bo tako mogočna alijanca, da se ji niheče v Evropi, da, na svetu ne bo mogel upreti.

Zato pa bomo vsi tisti, ki bomo živeli še nekaj let, videli dogodke, s katerimi se dosedanji svetovni dogodki ne morejo niti malo primerjati. V jutrišnjem boju se dvignejo tudi francoski delavci in bitka z veliko buržoazno državo se bo vršila na ulicah njenega glavnega mesta."

ZAKONODAJALCI SO ZRCALO VOLILCEV, KI JIH IZVOLIJO.

Nekateri kapitalistični listi se že sami sramujejo oslovskega zakonodajstva v legislaturah nekaterih držav Unije. Najnovejše zakonodajske cvetke so:

Nižja zbornica v Južni Karolini je sprejela zakon, ki prepoveduje igrati biljard kjerkoli, tudi v privatnih hišah.

Zbornica v Utahu je prepovedala kaditi cigarete.

Zbornica v Oklahomi je prepovedala omenjati evolucijo ali razvoj človeka v vseh javnih šolah.

OBRAVNAVA PROTI RUDARJEM IZ HERRINA.

Državni pravdnik dolži Hugha Willisa za krvave izgrede v Herrinu.

Marion, Ill. — Pomožni generalni pravdnik C. W. Middlekaur je v svojem otvoritvenem govoru pred poroto v drugem procesu proti rudarjem iz Herrina zadnji petek obdolžil Hugha Willisa, člana gl. odbora rudarske organizacije v Illinoisu, da je bil vodja stavkarjev, ki so ubili 22 stavkokazov in gardistov.

Willis je med obtoženci, ki so obtoženi umora Antona Mulkovicha, Lesterjevega gardista. Middlekauf je naslikal Mulkovicha kot vzor-moža, ki je bil v ameriški armadi in po končani vojaški službi je stopil v privatno oboroženo gardo Southern Illinois Coal kompanije.

Angus W. Kerr, glavni zagovornik rudarjev, je dejal v svojem govoru, da želja vseh poštenih ljudi v Ameriki je, da ta porota odloči, da je pošel dan, ko so velike korporacije lahko rekrutirale privatno armado pobojnikov v svrho, da si utrdijo industrialno avtokracijo in nagrabijo čim več profita. Kerr je tudi dejal, da ima rudarska organizacija popolnoma prav, da prispeva denar za obrambo svojih članov in za plačilo prič; rudarji vidijo, da je vse bogastvo države Illinois proti njim.

Kerr je dalje rekel, da so trije stavkajoči rudarji prvi padli, ubiti od gardistov in zagovorništvo ponovno dokaže, da pravi morilci so oni, ki so privlekli v okraj Williamson na tone municije in orožja.

Sodnik Hartwell je naznanil po zaključenih govorih, da zaslišanje prvih državnih prič prične v pondeljek zjutraj.

NAMERAVANA PREDLOGA ZA TRIODSTOTNO PIVO.

Washington, D. C.—Da bo prohibicijsko vprašanje delalo veliko zgago v prihodnjem kongresu, to je bilo zagotovljeno v petek, ko je republikanski senator Edge naznanil, da namerava uvesti predlogo za triodstotno pivo ter se boriti za njeno sprejetje na prihodnjem zasedanju ameriškega kongresa.

Tovariš senatorja Edga bo na prihodnjem zasedanju bivši governer Edwards, o katerem je na široko znano, da si prizadeva narediti New Jersey bolj mokro državo, kakor je mokro Atlantsko morje. Senator Edge bi se rad izognil usodi, ki je zadela senatorja Freilinghuysena, ko je kandidiral lani na suhaški platformi, pa se misli prikupiti volilcem z nameravano predlogo. Senator Freilinghuysen je bil hudo poražen s svojo suhaško platformo.

Francoski socialisti zahtevajo znižanje armade.

Pariz, 3. marca. — Socialisti v francoski zbornici predlagajo, da se stalna armada zmanjša na 300,000 mož in obvezna vojaška služba skrajša na deset mesecev. Vojni minister pa zahteva, da se armada poveča in vojaška služba podaljša.

VELIKO BRODOVJE ŽGANJA PRIHAJA V AMERIKO.

Oblasti bodo prepovedale zalagati tihotapce z živili.

ŽGANJARSKE LADIJE IMAJO VEČJI STRAH PRED PIRATI KAKOR PA PRED PROHIBICIJSKIMI AGENTI.

New York, N. Y. — Preplavljanje newyorškega mesta z žganjem se je pričelo iznova. Led ob jerseyjskem višavju se je jel tajati in razmikati. To omogoča malim čolnom plovbo, ki je bila nemogoča v mesecu februarju. Žganjarsko brodovje prihaja v Whiskey Row, da prične kupčijo z žganjem na svojem starem mestu.

Par čolnov je stalo blizu obrežja več tednov. Ta teden se jim je pridružilo enajst vozil — šest parnikov in pet vlačnikov — ki so pripluli semkaj iz Bahamasa. Zadaj za to prednjo stražo je še mnogo več ladij, ki z vso naglico plavajo, da čimprej dosežejo pomladanski trg. O nekaterih ladjah, ki so prišle v zadnjih dneh, pravijo, da imajo na sebi žganja za sedem miljonov dolarjev. Pijača je naravnost iz Škotske.

Blizu obrežja je opaziti na malih čolnih veliko živahnost in delavnost. Kakor poročajo, se pripravljajo, kako izkrcati tovor na kopno. Moštvo se neki pripravlja na srečanje z ljudmi, ki so jim bojda nevarnejši kakor vsi ameriški prohibicijski agentje. Ta nevarnost tiči v žganjarskih roparjih, ki preže teden za tednom na te male čolne. Obrežje severnega dela države New Jersey je kakor v vojnem stanju. Streli odmevajo daleč naokoli, zakaj, moštvo na omenjenih malih čolnih se uri v streljanju.

Tihotapci nameravajo napasti na nov način. Carinski uradniki so se izjavili, da bodo poizkušali dobiti prepoved, po kateri ne bo smel nihče zalagati tihotapcev z živili.

USTANOVITEV AMERIŠKE DELAVSKE STRANKE ZA NEW YORK.

New York, N. Y. (Fed. Press.) — Ameriško delavsko stranko za newyorško državo so ustanovili tukaj na konferenci zastopnikov strokovnih unij, socijalistične stranke in mnogih kooperativnih pa bratovskih organizacij. Pet delegatov je bilo izključenih. Konferenca je pozvala konferenčno eksekutivo, naj stori korake za sklicanje državne konvencije.

Nastavljen bo izvrševalni odbor iz petindvajsetih članov, in sicer takole: Deset jih bo iz delavskih unij, pet socijalistov, pet iz kmečko-delavske stranke, po dva iz bratovske in kooperativne organizacije in en zionist. Član te nove stranke bo lahko vsak ameriški državljan in vsak tak tujerodec, ki se izjavi, da hoče postati državljan. Zadnji mora izvršiti to namero tekom šestih let.

ŠOLA ZA POPRAVLJANJE OBUVAL.

Chicago, Ill. — Človek bo še vedno lahko dal popraviti raztrgane in pokrivljene čevlje. Bivši vojaki se vpisujejo v jako velikem številu v šolo, kjer jih urijo in vežbajo v popravljanju človeškega obuvala. Ta zavod je v Washburnovi ponavljalni šoli na 14. cesti in Union ave. Učenci, ki so dobili tamkaj diplomo, že skoro vsi lastujejo lastne delavnice ali popravljalnice, kakor trdi čevljarski učitelj V. J. Canopa. Ta pravi, da je več kakor dvesto učencev zapustilo njegov zavod tekom zadnjih dveh let. In skoro vsi imajo že lastne delavnice. Učiti se je treba dve leti. Nadarjenejši učenci obvladajo pouk v celoti že v osemnajstih mesecih.

Socialistični pisatelj umrl.

New York, N. Y. — Eugene Wood, znani socialistični avtor, je umrl 26. m. m. v starosti 63 let. Wood je bil 20 let v socialističnem gibanju. Pisal je šalike in kratke novele ter humoreske, ki so izšle zbrane v več knjigah. Čitajoče občinstvo je zelo ljubilo njegov humor.

DELAVCI DANSKE POMAGAJO DELAVCEM V RUHRU.

Kopenhagen. — (Fed. Press.) — Osemsto delavskih družin na Danskem je pripravljenih sprejeti v svoje domove otroke nemških delavcev iz Ruhra, ki so v stiskah. Danski delavci pomagajo na ta način delavcem v Nemčiji še vse čas izza svetovne vojne. Na tisoče nemških otrok gostuje na Danskem, kjer vživajo hrano, kakršne nimajo pri svojih starših.

ANGLIJA SE GIBLJE V PRID MIRU V RUHRU.

Francija spoznava, da je njena invazija Nemčije fiasko in morda sprejme ponudbo.

NEMČIJA NE MARA KAPITULIRATI.

London, 3. marca. — Anglija se pripravlja za intervencijo v Ruhru. Uradno ni še nič znanega o tem koraku, toda v diplomatičnih krogih je vsepolno govoric, da Anglija ponudi Franciji poroštvo varnosti za petdeset let pod pogojem, ako Francija umakne svoje čete iz Ruhra in pristane, da se vprašanje reparacij poveri novi mednarodni komisiji v rešitev.

Neka uradna oseba je zagotovila poročevalca, da stvar izgleda dobro. Francija spoznava, da je naredila napako, ko je okupirala Ruhr in zdaj se rada izvleče iz kaše, ako ji Anglija zajamči, da ji priskoči na pomoč, če je bo kdaj ogrožala Nemčija v bodočih petdesetih letih.

Berlin, 3. marca. — Ministrski predsednik Cuno bo v pondeljek podal izjavo o zunanji politiki Nemčije. Cuno bo govoril v Monakovem in vse nemške stranke so radovedne, kaj pove z ozirom na konflikt v Ruhru.

Ministrstvo za zunanje zadeve je snoči kategorično zanikalo vse vesti, da se nemška vlada na skrivnem pogaja s Francozi. Nemška vlada ne misli dati Franciji najmanjše ponudbe in ne stori nobenega koraka za obnovo pogajanj, dokler so francoske čete v Ruhru in dokler zahteva francoska vlada, da mora Nemčija brezpogojno kapitulirati. Nemčija ne bo kapitulirala.

Berlin je poln beguncev in izgnancev iz Ruhra. Lastniki hotelov odrekajo stanovanja tujcem in dajejo prednost Ruhrčanom. Stanovanja v Berlinu so se silno podražila in cene živil rastejo neprestano.

Iz Hamborna je prišla vest, da so Francozi zasegli Thyssenove tovarne z namenom, da se polaste lokomotiv, ki so v teku konstrukcije. Če je to res, potem so Francozi osvojili prvo tovarno, ki je privatno podjetje. Thyssenove tovarne so največje v Evropi; v njih je vposlenih 64,000 delavcev.

Essen, Nemčija, 3. marca. — Nemški delavci, ki hočejo sprejeti delo na militariziranih železnicah v Ruhru, so prisiljeni podpisati zavezo, ki se glasi: "Zavezujem se, da bom opravljal sledeča dela za francosko Porensko republiko:"

Mesto Bochum je bilo obsojeno na plačanje 35 miljonov mark kazni, ker sta bila tamkaj dva francoska prodajalca časopisov tepena. Kettwig blizu Essena mora plačati miljon mark kazni radi prerezanja telefonskih žic. Gloha v Bochumu je bila hitro iztirjana. Francozi so vlomili v mestno hišo in vzeli denar iz mestne blagajne. Župan iz Pirmansensa je dobil štiri leta zapora in plačati mora 10 miljonov mark globe, ker se noče pokoriti odlokom Francozov; neki drugi župan je bil obsojen na pet let ječe. Francozi in Belgijci so do danes zaplenili 233 nemških lokomotiv.

Dortmund, 3. marca. — Vojna v Ruhru ima tudi svojo komično stran. Nemci in Francozi se tepo tudi s plakati. Ruhrska mesta so docela pokrita s plakati vseh vrst in na plakatih so slike, izjave, kitice verzov in druga reč, ki smeši nasprotnika. Francozi nabijajo in lepijo plakate podnevu, Nemci pa svoje ponoči. Drugi dan Francozi potrgajo nemške plakate, Nemci pa v nočni temi trgajo ali zamažejo francoske letake.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) $5.00 na leto. $2.50 na pol leta in $1.25 za tri mesece; Chicago $6.50 na leto, $3.25 za pol leta, $1.65 za tri mesece, in za inozemstvo $8.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:
"PROSVETA"
2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovenic National Benefit Society.
Owned by the Slovenic National Benefit Society.
Advertising rates on agreement.
Subscription: United States (except Chicago) and Canada $5 per year; Chicago $6.50, and foreign countries $8.00 per year.
"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Jan. 31-23) poleg vašega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

PAST ZA UMOBOLNE.

Požar v blaznici na Wardovem otoku v New Yorku je uničil pet in dvajset človeških življenj. Dva in dvajset je je bilo bolnikov in trije so bili bolniški strežniki, ki so ponesrečili pri reševanju bolnikov.

Vesti iz New Yorka poročajo, da so poslopja na Wardovem otoku bila še zgrajena v času, ko so mislili, da umobolnega človeka najhitreje ozdravijo, ako ga uklenejo v verige. Nesreča se je dogodila v poslopju, ki datira še iz te mračnjaške dobe. Načelniki blaznice so se v teku let večkrat obrnili na legislaturo, da dovoli potrebni denar, da se poslopja predelajo, tako da bodo odgovarjala sedanjemu času in modernim zahtevam. Prošnje so bile seveda zastonj. In ko sta dva člana državne bolnišnične komisije protestirala pri prejšnjem governerju Millerju, ju ni governer le pošteno pokaral, ampak je njima zapovedal, naj podasta rezignacijo. V poslopju, v katerem je izbruhnil požar, se je ob času nezgode nahajalo več ko tisoč pet sto oseb. Gasilno orodje na otoku je nezadostno in pomanjkljivo.

To so fakti, ki govore, kje iskati vzroke, da je pet in dvajset oseb končalo v požaru.

Seveda zdaj bodo preiskave, zakaj se je zgodila velika nesreča. Komur so znani zgornji fakti, se pa čudi, da število žrtev ni bilo še večje. Kajti fakti govore, da je bilo poslopje iz lesa in opeke prava past za one, ki so prebivali v njem.

Kajne, zdaj bodo hvalili one, ki so se pogumno žrtvovali, da so rešili druge. Ta hvala se bo pela ne zaradi tega, ker mogoče prihaja od srca in ker jo res zaslužijo oni, ki so tvegali svoje življenje, da zaradi malomarnosti državnih oblasti ni bilo število žrtev še večje, ampak hvala se poje, da se pozornost obrne proč od faktov, ki govore, kje je treba iskati krivce.

Nesreča, ki se je zgodila na Wardovem otoku v New Yorku je opomin ameriškemu ljudstvu, da se prepriča, kako je v takih zavodih za umobolne ne samo v državi New York, ampak tudi v drugih državah. Vprašati se je treba, ako bodo drugi zavodi prenesli natančno preiskavo, ako so bolniki varni, kadar izbruhne požar, in ne postanejo žrtve ognja.

Katastrof je bilo že dosti v Ameriki s strahovitim učinkom. V Chicagu je pogorelo gledališče Iroquois, prekucnila se je ladija "Eastland", ko je bila privezana še k pomolu, strašna katastrofa se je dogodila na parniku "General Slocum", pa bil je zopet požar v tovarni za izdelovanje ženskih bluz v New Yorku. V Collinwoodu je požar uničil javno ljudsko šolo in število žrtev je bilo veliko. V rudnikih je bilo veliko katastrof s strašnim učinkom. Vpričo teh katastrof se zdi, da nas katastrofe niso prav nič izučile, ampak mirno pričakujemo vdani v svojo voljo, kdaj se zgodi prihodnja katastrofa, da rečemo ponižno "kismet".

Ako bi le enkrat prijeli prave krivce in jim naložili za njih kriminalno malomarnost tako pokoro, kot jo zaslužijo, bi bilo še upanje, da se take katastrofe odpravijo nekega dne.

SLAB IZGOVOR!

V New Havenu, Conn., je imel govoriti na shodu strokovno organiziranega delavstva B. M. Jewell, predsednik železničarskega departmenta v Ameriški delavski federaciji. Shod se je imel vršiti v avditoriju srednje šole, ki je seveda občinska lastnina. Pred shodom je pa šolski svet obvestil voditelje strokovno organiziranega delavstva v mestu, da Jewell ne more govoriti na shodu, ergo se ne more obdržavati shod, ako bo Jewell govoril. Z drugimi besedami pomeni, da je lokalni šolski svet preprečil shod strokovno organiziranega delavstva.

In vzrok? Državni pravdnik, Alling, član šolskega sveta, je izjavil, da je Jewell "kljuboval postavam federalne vlade".

V navadnem jeziku to pomeni, da je Jewell prelomil federalne postave. Kolikor je dozdaj znano javnosti, ni bil Jewell do danes še obsojen zaradi kršenja federalnih postav. In če je državni pravdnik Alling res prepričan, da je Jewell kaj takega storil, bi bila njegova sveta dolžnost, da Jewella obtoži, česar ga dolži in poskrbi, da je kaznovan, mesto da se posluži takih izgovorov za preprečenje shodov strokovno organiziranega delavstva.

Stara in precej grda je navada pri nekaterih državnih pravdnikih, da vidijo v vsakem državljanu, ki jim ni všeč, hudodelca. Ampak za take državne pravdnike bi bilo dobro, da si zapomnijo, da tisti državni pravdnik izvrši tudi kaznjivo dejanje, ki podtika drugim državljanom dejanja, ki niso častni, ako ne govori pred sodnikom in ne vtemeljuje obtožnice.

SLIKE IZ NASELBIN.

Youngstown, Pa. — Ta mala vas na deželi je ob cestni železnici in skozi njo vozi deželna cesta, takozvani "Lincoln Highway". Dela v naselbini ni nobenega in samo trije Slovenci smo tu naseljeni. Eden ima dve hiši, v eni prodajalno, drugi ima hišo in kovačnico, jaz pa boljšo polovico in tri otroke. Bližnji premogorovi so Hostetter, Whitney in Pleasant Unity, kjer dela večina tu živečih delavcev. Delajo še vedno bolj slabo, a nekaj nas stavkarjev sploh ne dobi dela. Nekateri so sicer dobili delo, a drugi ne, gospod jih je zavrnil, rekoč, da za stavkarje nima dela. Med slednjimi sem tudi jaz in tako hodimo od kraja do kraja za delom v unijakih premogorovih Allegheny Valley. Nekateri teh rudnikov obratujejo po dva ali tri dni v tednu, nekateri vsaki dan ali dela ni mogoče dobiti, če človek nima prijatelja, da prosi gospoda bosa zanj. Hodil sem od rova do rova, pa zastonj. Potem sem jo pobrisal nazaj za dvajset copakov lažji kot sem šel iskat delo.

Zakaj je tako? Na eni strani imamo veliko izobilje in potrato, na drugi strani pa niti za boro življenje. Na enem kraju razkošje in požrešnost, na drugem glad in potrpljenje. K temu so največ pripomogli tisti, ki so med stavko opravljali stavkokaško delo in bili na strani podjetnikov v velikem boju delavcev. Tako so bili na strani podjetnikov tudi začasa volitev, ki so s volilnimi listi nastopili soper delavske kandidate. Volili so tlačitelje in sedaj jih imajo. Ti ljudje so sedaj še ponosni in hvalijo se, kako dobro so zaslužili v času stavke.

Veliko je gorje, ki ga povzročata delavska nezavednost in sebičnost. Ako je kateri stavkar tako "srečen", da dobi ono sužnjesko delo v kraju kjer je stavka izgubljena, se tisti, ki so delali ves čas stavke, brijejo iz njega norca, češ, kaj ne boš več stavkal? Si se naveličal ležati, tako da si siromak? Tako je prisiljen, da pusti še tisto siromašno tlako in gre spet naprej za delom.

Delavci, odprimo oči in ne glejmo skozi meglo. Ob času delavskih bojev ne sme biti nobenega izdajalca med nami in ob volitvah ne omahljivcev, ampak gledati moramo, da si postavimo v strokovne organizacije v resnici delavske voditelje, ne pa takih kot smo imeli v zadnji premogarski stavki. V vseh postavodajah bi nas morali zastopati naši možje, potem bi tudi za nas nastopili boljši časi. — Še na oni strani vode mi je nekdo rekel, da imam debele planke na očeh. Odstranjene so in taki bi jih morali odstraniti vsi, pa bodo napočili boljši časi.

Pozdravljam napredno misleče delavce. — **Nekdo brez dela.**

Ely, Minn. — Če pomislimo na našo naselbino Ely, katera je gosto naseljena po Slovencih, vidimo, da je žalostno, da se naši čitatelji Prosvete tako redko oglašajo z dopisi. Nič bi ne rekel, da je malo naročnikov na Prosvsto, a ker vidim, da je ta list dobro razširjen, se čudim, da je tak molk med nami. Iz vseh krajev Združenih držav se dokaj dobro oglašajo rojaki in drugi radi čitamo.

Iz naše naselbine bom poročal nekaj žalostnih in zabavnih vesti. Mrzla februarjeva burja in zima sta nas nadlegovali, da je bilo joj, pa vse je šlo in sedaj bo boljše, kar so nas tu zagotovili štirje Matije v petek zvečer z izrazom, ki ga znajo le oni: Matija led razbija; če ga ni, ga naredi. Kô jaz tako še večje število pečlarjev ni bilo zadovoljno samo z besedami, toliko časa, da je prišlo kaj mokrote od zida. Tako so se podali in bili zadovoljni, da bodo Matije led odstranili in živeli eno leto v miru od strani pečlarjev.

Smrt ima pravo žetev v naši naselbini in je v dveh mesecih pokosila štiri moške. Vsi so umrli od naravne bolezni in bolehali od enega dne do meseca dni. Umrli so sledeči: Jakob Matičič, Jakob Markovich, Jakob Smerekar, Mike Tanko in Louis Jakše. Zadnji je umrl dne 8. februarja v bolnišnici za vročinsko boleznijo.

Pokojnik je bil še samec, star 32 let, doma iz vasi Mali Poljuben na Dolenjskem. V stari domovini zapušča starše, brate in sestre. Tu ni imel sorodnikov razun ene sestrične v Jolietu, Ill. Od tam je prišel pred desetimi leti v Minnesoto, delal ves čas tu po rudnikih in v Aurori. Do časa, ko je zbolel je bil na stanovanju pri rojaku Louisu Škerjancu, in kó je umrl, ga je rojak Škerjanc vzel do pogreba na dom. Zato gre rojaku vsa čast, da se je požrtvoval in za vence, kakor tudi drugim prijateljem, ki so položili vence na krsto. — Rojak je bil pravi tip Dolenjca. Bil je priljubljen med rojaki in zapušča tu, kakor v Aurori mnogo prijateljev, ki žalujejo za njim. Lahka mu bodi ameriška gruda.

Pri zadnjem zasliševanju so dobili državljanske pravice še sledeči rojaki: John Pucel, John Kovač in Luka Hereig.

Pred mesecem se je pri nas reorganiziral stari dramatični klub z imenom "Soča" Članov in članic je nad šestdeset in upati je, da nas bodo kmalu presenetili s kako igro. — **Jakob Kunstelj.**

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

West Allis, Wis. — Rada prebiram dopise o družinskih razmerah, ki prinašajo sliko, kako je družinsko življenje slovenskih naseljencev v Ameriki. Če človek bere te dopise ima pred sabo dušo in čntje slovenskih delavskih družin. V št. 42 Prosvete piše nekdo, da kaj takega nikakor ne spada v Prosveto, a jaz mislim, da imamo ženske enako pravico kot moški do prostora v listu.

Precej let že čitam slovensko časopisje v Ameriki, kot sem bila čitateljica prve številke G. S., kateremu še danes prizpam, da je oral ledino za nas Slovence v Ameriki in vsa čast mu do tu. Še se spominjam, kako sem v dobi "oranja ledine" čitala, kako so moški napadali drug drugega. Mislila sem si: naj se le, ko se bodo dobrega spovedali, si bodo pa stopili naproti in si podajali roke. Danes pa že čitamo, kar tiste čase še ni bilo, da napredni delavci nagovarjajo še nevedne za pristop v njih organizacije. Nekateri se seveda odzovejo, drugi pa ne, a upajmo, da bo prišel čas, ko bodo tudi nevedni spregledali, kako je prišel čas za nas ženske.

Bratje, ne hudujte se radi tega, če se ženske "zaletavamo" v vašo trdo ledino, saj vendar sami trdite, da moramo biti vsi ljudje enakopravni. Upoštevajte tudi, da je to komaj začetek motike, da razkopljemo ledino narazen. Malo težko je seveda od začetka, toda vsi moramo iti z duhom časa. Življenje je boj, zato ženske le tako naprej, saj zato smo na svetu, da se bojujemo. Če smo me postale enakopravne pri volitvah, imamo pravico, da se tudi me ženske enkrat dodobra spovemo naših in njih grehov. S tem bomo spoznali prave vzroke nesporazumljenjem, vedeli jih bomo varovati in vsem bo boljše. Ženska naj zahteva svoje in sicer združena z drugimi, ako ne, še dolgo ne bo boljše njeno stališče v družbi. — **Čitateljica.**

Eaton, N. Y. — V samotnem in tihem farmarskem življenju je človek podoben puščavniku. Najboljše je zanj to, da večkrat pride poštar, ki prinese priljubljeno Prosveto, list, ki mu krati čas s svojim dobrim čtivom. Naj le kdo reče, da "naše družinske razmere" ne spadajo v časopisje, to ne drži. Potrebno je, da pride v javnost, kako nekateri ljudje trpijo. Seveda, šole je treba, ta pove vsak človek, ali naj bo žena ali mož še tako izobražen, če druga zakonska polovica ni, in je hudobna, ne moreta biti skupaj, ker le redki hudoben človek je, da bi se poboljšal.

Rojak iz Glencoeja, O., pravi, če bi bil on urednik, da bi take dopise zmetal v peč, in za njem se je oglasila Slovenka s hriba, ki "ostaja pri tem, kar je res." V drugem dopisu se vidi, kako je nastopila trdo proti nesrečnim razporočenim, iz česar lahko sklepamo, da je ona srečna v zakonu in nima izkušenj. Najprej prinaša dopisnica nezakonske matere, da so bile v starem kraju najbolj korajžne. O tem še nikem ve-dela, čeprav sem tam zrastla. Čudno je tako pojmovanje. Ali so nezakonske zato, ker so najbolj korajžne, ali so korajžne zato, ker so nezakonske? Po mojem so tam take družabne razmere in ker dekleta niso imele in še nimajo pravega poduka v tem oziru. Ona s hriba predočuje lepo Vido in Gizelko. Ali s tem misli oblatiti trpeče delavske žene, ki so bile nesrečne v zakonu?

Dalje ne o tem; popisala bom rajše nekoliko naše farmarske razmere. Jako dosti snega imamo to zimo ter hud mraz drži že nekaj tednov, vendar upamo, da bomo kmalu dobili toplejše dneve. Rojak iz Alabame piše, da tam sadi krompir in debele kaplje dežja padajo na streho. Ko sem to brala, se mi je razširilo srce in če bi imela peroti, takoj bo odletela v ono deželo, toda ko sem malo mislila in se spomnila, kako je bilo, ko sem bila v oni deželi, je želja kmalu polegla. Tamošnji domačini so še zelo podivjani in kruti so, kar smo lahko brali iz časopisja, da namreč v južnih državah najbolj napreduje kukluksklan in tam tujec ni varen pred domačini. Belokožci so kot mi, vendar so črncem mnogo bolj zaupali kot nam. Njim so pač bolj vajeni in jih je po farmar toliko kot belokožcev, in tako je po kempah in po mestih. Živela sem tam pred več leti, pa mislim, da se ni mnogo predrugačilo. Nekoč je prišel farmar v kempo ponujat svojo farmo na prodaj. Imel je veliko farmo lep sadni vrt, živino in vse skupaj prodajal za $400. Toda kdo naj bi šel na tako farmo, saj človek ni varen pred tolovaji, belimi kakor črnimi, samo če vedo, da ima shranjenih kakih deset dolarjev pri hiši. Drugorodcev ne imenujejo drugače kot "dego", pa če se jim še tako udomačijo. To besedo zlasti rabijo otroci, dočim stariši na javno nekoliko bolj prikrivajo. Kot mi je znano, so tamkajšnji farmarji tudi jako revni. Živela sem sicer v kempi, vendar vem, da večina farmarjev živi v siromaštvu.

Tam so gosto poraščeni hribovi s hrasti in smrečevjem, vmes pa so obširne puste planjave in tu in tam stoji borna hišica na samoti. Drugače bi se zdelo kot v stari domovini, a na polju je videti pri obiranju bombaža same črnce, živina se pase odzunaj poleti in pozimi. Na zimo sicer odpada listje, toda trava zeleni dalje, zemlja je slaba, ker jo nimoja s čem gnojiti. Tako tudi pridelek ne uspeva s posebnim uspehom. Tako pustijo kak kos zemlje, da stoji kakih pet let neobdelan, pa zopet preorjejo ledino in sade koruzo ali kar si bodi po nekaj let, da je zemlja izčrpana. O umetnem gnojilu ni bilo slišati, da bi se ga posluževali, pa saj tudi nimajo, da bi si ga lahko kupili. Tako je bilo nekoč, a ne vem, kako je daj.

Kruha tam ne poznajo in malokje se najde domačinka, ki ga zna speči. Pečejo le nekak prepečence (biscuit). Najbolj pravijo, da obrodi sladki krompir in "pinas", toda nikdo ni pripeljal kaj takega v kempo naprodaj. Morda so pridelali le toliko, da so imeli za svoje potrebe. Pridelujejo tudi nekakšen plavi, droban okrogel krompir, kar so pač pripeljali na prodaj. Prodajali so pa tudi perutnino, jajca in sir, toda nikdar niso imeli dovolj za prodaj.

Vendar je tam doli tudi dosti lepe in rodovitne ravnine, posebno okoli Mobila, Ala. Tam pa žive bogatini, katerih predniki so kupičili bogastvo iz žuljev in krvi sužnjev. Duh gospodstva nad sužnji se teh ljudi drži še danes. Črnci jim obdelujejo polja za sramotno nizko mezdo. Šole po deželi imajo slabe in redke so. Kaj se učijo pa ne vem, ker ljudje tam doli niso izobraženi niti toliko kot po oddaljenih vaseh v naši stari domovini.

Kolikor sem spoznala po svojih izkušnjah, je najboljše življenje za farmarje po severnih državah Unije. Povsod, kjer je živinoreja, jim je zasiguran denar, ker dobijo vsak mesec plačilo za mleko. Dobro bi bilo, da bi rojaki to upoštevali, ki se mislijo naseliti na farme. Nikar ne verjemite sladkim besedam kakih agentov, ki bi nagovarjali za v južne države. Tam doli je obstanek za naše ljudi mnogo težji kot tu. Zimo moramo trpeti na severu, to je res, vendar to še ni težava, na kakoršne je navezan farmar, ki se naseli na jug.

Opisala bom tudi razmere nekaterih tukajšnjih farmarjev, ki so jih zapeljali brezvestni agentje. Kakih šest milj od nas živi Poljak, ki je prišel s srednjega zapada. Kupil si je 150 akrov obširno farmo pred tremi leti in vso živino s stroji za $8,000, $6.000 je plačal takoj v gotovini, drugo pa je šlo na vknjižbo. Oba sta dobra delavca, mož in žena, trudita se, pa vendar silno obžalujeta, da sta kupila tako slabo farmo. Zraste namreč na tem svetu niti toliko kot je na prejšnjih 40 akrih. Prodati ne moreta, mož pa bi rad dal za manjšo ceno kot je kupil.

Pred nedolgim je rojak opisoval pomanjkanje slovenskih farmarjev iz te države in da je že 15 družin odšlo za zaslužkom. Toda kje bodo našli delo z dobro plačo, da bodo mogli kaj prihraniti ter se povrniti z denarjem nazaj na farme. Tudi ti rojaki so bili zapeljani po agentih, da so kupili slabe, hribovite farme, ki jim niso dajale toliko, da bi mogli vztrajati.

Tu sta samo dve slovenski družini. Imamo dobre farme, na katerih je lahko živeti z velikimi družinami. Čudno se mi zdi, da bi se na farmi ne moglo živeti. Človek mora biti pač prendaren in ne poslušati medenih besed agentov, ko kupuje, temveč sam pogledati, če je svet zakaj in če se sploh izplača kupiti.

Slovenski farmarji naj bi se oglašali pogosteje in povedali, kako napredujejo po njih naselbinah. — **Mrs. M. A. Klemenc.**

Avella, Pa. — V našem okraju je dosti premogorovov, a vsak je od druge družbe, kar je skoro nekoliko boljše za nas delavce. Sedaj nam dajo zaslužiti le toliko, da se preživimo, na prihranek pa še misliti ni.. — Z društvenega polja ni posebnega kot to, da imamo pri vsaki seji kaj novih prosilcev, kar je seveda razveseljivo za naše društvo, ki že šteje okoli 124 članov. To je že lepo število za našo naselbino.

V drugih ozirih pa ne morem poročati o kakem posebnem napredku, čemur pa so največ vzrok dolgotrajne stavke in slabo obratovanje rudnikov. Sedaj slišimo, da letos ne bo stavke, torej se lahko nadejamo večjega napredka.

V našem listu zadnje čase beremo o družinskih razmerah. To niso nikake povesti, ne smešnice, ne dopisi in sploh ne vem, kam bi prišteval. Če bi bil jaz urednik, bi enostavno vse skupaj zmetal v koš ter imel za podkuriti v peč. Mar bi pustili tisti prostor, ki ga porabijo za obširne "klobase" o družinskih ramerah za kake bolj podučne reči, ker bi nam delavcem vsaj kaj koristilo. Tudi jaz se strinjam z onim, ki pravi, da bi ustanovile nov list tiste, ki hočejo, da popisujejo svoje razmere v nesrečnih zakonih, ter se prepirajo, ali ima prav tista s hriba ali ona iz doline. Torej roke proč od dragocenega prostora Prosvete. Še ni dolgo, ko sem zopet bral oglas od nekoga, ki pravi, da se bo ženil, pa ne mara "divorsanke". Jaz bi jo pa takoj vzel, samo kup denarja naj bi mi prinesla, da se mi ne bo treba mučiti, pa bom ravno tako lahko živel z njo kot s katero drugo, in rad jo bom imel. — **Leopold Mur.**

Kratkočasnice.

Za ženske.

"Ali ste že zapazili, da je zemlja v vseh jezikih ženskega spola?"

"Da!"

"Pa veste zakaj?"

"Ne!"

"Zato, ker o zemlji in o ženski nikdar ne vemo, koliko je stara."

Moderni jubilej.

"Dober dan stara sablja! Ajdi, greva na par kozarčkov vina!"

"Prav rad. Toda kaj slaviš, da si tako vesel?"

"Dva jubileja praznujem obenem. Danes preteče leto dni, kar čakam na zvišanje plače, in dve leti, kar sem brez stanovanja."

Na policiji.

Dva potepuha prve vrste so privedli na policijo.

"Kje stanujete vi?" vprašajo prvega.

"Nimam stanovanja," je njegov odgovor.

"In kje stanujete vi?" vprašajo njegovega prijatelja.

"Jaz pa sem njegov sosed," se odreže potepuh.

Ženitna ponudba.

V nekem časopisu je bila ta-le ženitna ponudba:

"Poroka! Mlada vdova, blondinka, s 6,000 dolarji premoženja in z dvema otrokoma, pozneje več, se želi poročiti."

Delavska vojna na Kitajskem.

Vojaške čete zatrle stavko. — Organizacije se pripravljajo na revolto.

Šangaj, 3. marca. — Tukajšnje kitajske vojaške in policijske oblasti so z drastičnimi ukrepi preprečile generalno stavko kitajskih delavcev, ki je bila napovedana za včeraj. Stavka je imela biti protest proti streljanju na delavce na železnici Kinhan.

Bojevni duh delavskih organizacij pa s tem še ni zatrt. Oblasti so v strahu, da bodo delavske organizacije velik faktor v običajni poletni civilni vojni na Kitajskem. Gotovi rebelni voditelji že groze, da bodo ustanovili komunistično vlado v nekaterih provincah. Med kitajskimi in ruskimi komunisti se že nekaj časa vrše pogajanja glede komunistične vstaje na spomlad. Kitajska policija je zaprla nekatere voditelje in urednike tukajšnjega komunističnega lista.

TIHOTAPSTVO Z INOZEMSKIM DELAVSTVOM.

Washington, D. C. (Federated Press.) — Pennsylvanske in druge na ceneno delavstvo prežeče železnice so odgovorne za tihotapstvo s tujim delavstvom, ki je sedaj v preiskavi delavskega departmenta, pravijo železničarske unije.

Preiskava bo dognala, da prihaja na tisoče "nezaželjenih" priseljencev, med temi tudi Azijcev, ki jim je popolnoma zabranjen prihod v to deželo po priseljeniški postavi, v Združene države pod krinko pomorščakov na inozemskih parnikih. In ko dospo semkaj, jih prevzamejo kompanijski agentje, ki jih pošiljajo v pennsylvanska premogarska območja in v druga vzhodna železniška središča, da nadomestijo stavkujoče železničarje.

Takih agentov je vsepolno po inozemskih lukah in s pomočjo parniških agentov vodijo svojo kupčijo iz tujine, kakor je to posneti iz poročil, došlih v roke delavskega departmenta.

Priseljeniški agentje imajo nalogo potovati po vsaki železniški progi na vzhodu, da pobero vse tujce, ki so pobegnili s svojih ladij, ali ki ne morejo dokazati, da so postavnim potom dospeli v to deželo.

Sodno povelje je že izdano za 98 tujcev v Ashley, Pa. Ti so tamkaj zaposleni kot železniški delavci centralne železnice iz New Jersey. Po poročilih delavskega departmenta je najmanj 125 "nezaželjenih" tujcev zaposlenih pri tej železnici.

Kakor se je izvedelo, so pripeljale tovorne ladje v to deželo preobilno število moštva. Po La Follettovi postavi smejo pomorščaki na inozemskih ladjah opustiti svoj poklic, kadar dospo njih ladje v ameriško pristanišče, in ostati v tej deželi šestdeset dni. Tujci, ki so bili importirani v železniške kampe, so pobegnili s pomočjo omenjene postave, ki jim dovoljuje zapustiti ladje.

Nekaj tovornih ladij, na katerih znaša normalno število moštva trideset ali štirideset oseb, je prispelo v ameriške luke s številom 180 posameznikov ,označenih za uslužbence.

Kadar bo popolnoma dokazano, da so železnice in parobrodne agenture odgovorne za dovažanje priseljeniških stavkokazov, bodo oblasti pričele preganjati omenjena podjetja na podlagi kontraktne delavske postave. Tako je povedal delavski department.

Vstrajni imigrant: tretjič je prišel v krsti.

New York, N. Y. — Jan Zacharek je že trikrat prišel v Ameriko in trikrat je šel nazaj na Poljsko. Dvakrat se je ukradel na parnik, tretjič je pa prišel a la Tutankamen — v krsti. Podkupil je dva Nemca, da sta zanesla krsto z njim vred na parnik "President Harding" v Bremenu. Pred nekaj dnevi je prtljagar zapazil krsto in jo odprl. Jan je stopil na dan precej živ, samo prestrašen. Toda Jan še ni izgubil upanja. Dejal je, da četrtič pride v zaboju z rumom.

Stavke in izpori na Švedskem.

Stockholm, 3. marca. — Velika industrijska kriza vlada na Švedskem. Več ko 65,000 delavcev je v stavki, oziroma izprtih in prizadete so industrije lesa, železa in stavbinstva. Delavci zahtevajo 20 odstotkov zvišanja mezde. —

Moskovski igraški muzej edini na svetu.

ZBIRKA OTROŠKIH IGRAČ JE IZVRSTNA IN BOGATA.

Otroci si lahko ogledajo igrače in lesene živali.

Moskva, Rusija. — Umetniški slikar Nikolaj Bartram je takorekoč oče moskovskega igraškega muzeja, ki je edini take vrste na svetu. Bartram je bil oskrbnik ene številnih zbirk umetniških proizvodov v Moskvi in pred dvema letoma je bil na njegov nasvet postavljen igraški muzej. Sedaj je ta umetnik kurator tega muzeja, in otroci ga imenujejo sploh le "naš striček".

Muzej ima izvrstno zbirko otroških igrač in lesenih živali, ki so jih povečini izrezali kmečki ljudje. V tem poslopju je tudi majhen oder z vsemi mikavnostmi velikega gledališča. Tu prirejajo predstave z marijonetami, in otroci imajo veliko zabavo tamkaj. V muzeju imajo bogato zbirko raznih marijonet. Nadalje je videti tudi različne maske. Nekatere od teh so jako stare in dragocene. Med otroškimi igračami je videti vsakovrstne proizvode, ki so poganskega in krščanskega izvora.

Ameriko zastopata dve črnski punčki in ena ženska sufražetka.

Notri imajo tudi govorečo knjigo iz Nemčije, ki da od sebe glas vsejej, kadarkoli obrneš list v nji in sicer takšnega, kakršna žival je naslikana na dotični strani. Videti je glasbene škatle iz vseh kotov sveta. Tudi vojaštvo je zastopano. V tem oddelku je videti buržoazne igrače vse raztrgane in poleg njih pa zmagovit proletarijat.

Lani je obiskalo ta muzej 35,000 otrok. Ali muzej je popularen v pravem pomenu besede. Vsak dan se nabere velika množica otrok, še preden so vrata odprta. Nekateri otroci grede vsak dan v muzej. Najljubše igrače so otrokom živali, posebno pa lesena krava, malo večja kakor mačka, dela veliko veselja in zabave deklicam, ker jo hoče vsaka malo polsti. Gledališče je zelo priljubljeno. V njem se otroci čestokrat pogovarjajo z marijonetami.

Nadalje je v muzeju več naslikanih igrišč, med katerimi so nekatera zelo starinska. Bartram pridodaja na steno pa še ljubke portrete raznih otrok — klasične in moderne, pa mednarodne umetnine.

Ko je bil muzej prvič odprt, so hoteli imeti otroci igrače s polic. Ko so jim pa povedali, da jih ne morejo dobiti, so vprašali, kje se jih da kupiti. Ali kmalu potem so hoteli kar sami izdelovati take igrače. In potem je vodstvo tega muzeja jelo prirejati tečaje, v katerih vadijo otroke v tej umetnosti.

ITALIJI KRUHA, RUSIJI FIGO.

New York, N. Y. (Fed. Press.) — Če čitate velike napise v ameriških listih, ali poslušate razne stoodstotne ameriške patrijote, ali vladne uredniške, ali zagovornike trgovskih zbornic, opazite vsepovsod, kako strašno so ogorčeni omenjeni ljudje nad mislijo, naj bi ta dežela poslala živil lačnim v Rusiji, ker izvaža ruska vlada žito v tujino. Zaman pa si napenjate oči, da bi kje videli, kaj pišejo listi, in zaman nastavljate svoje uho, da bi slišali, kaj pravijo stoodstotniki o tem, da bi naj naša slavna meddržavna trgovska komisija ustavila izvažanje premoga v Kanado, medtem ko se na sto in sto mest po Združenih državah frese v mrazu.

No, pa to se da še kako prenesti. Saj prezebavajo le delavski sloji in njih otroci.

Ali čujmo, kaj je dejal senator Lodge svojemu tovarišu Borahu, ko je ta zahteval, naj opuste Združene države svojo jezo na Ruse ter se dodobra pobotajo z rusko vlado. Lodge je rekel, da ni misliti na ameriško spravo prej, dokler ne dajo Rusi poroštva za poplačanje — carjevih dolgov.

Zdaj pa se spomnite, kaj je še nedavno izustil fašistovski poglavar in zaupnik lažnega kralja Mussolini. Možakar se ni poslužil diplomatskega jezika, nego kar naravnost povedal, da ni pričakovati od Italije nobenega fička, ki bi naj bil z njim poravnan vojni dolg v Ameriki. In vendar je naša vlada še vseeno v prijateljskih stikih z lažko vlado. Lahom, ki so pravi pritlikavci napram Rusom z ozirom na obsežnost svoje zemlje in naravne vire, kruha, Rusom pa figo. — Človek bi to imenoval narobe svet.

PREDLOGA PROTI BARI OTROK ZA ZDRAVNIŠKE POIZKUSE.

New York, N. Y. (Federated Press.) — V državnem postavodaji je predloga, po kateri bi bilo prepovedano rabiti otroke v državnih zavodih in bolnišnicah za zdravniške poizkuse. V predlogi so navedeni tehtni razlogi za takšno prepoved. Kakor je posneti iz raznih zdravniških listov, ne rabijo otrok, ki so v javni oskrbi, kakor rabijo podgane, miši in golobe v svrho preizkušanja serumov, nego jih tudi žive raztelesujejo. Največ takih poizkusov so napravili zdravniki na Rockefellerjevem zavodu za zdravniška preiskavanja.

Javnost se je na splošno malo brigala, ko je bila ta predloga uvedena v državni postavodaji. Ali ko pa so jeli prihajati protesti od strani zdravnikov in uradnikov zdravniških društev, je nastalo veliko zanimanje za razmere, ki so jih poudarjali zagovorniki omenjene predloge. Sedaj je vložen skupen vzajemen protest proti predlogi od strani zdravniških avtoritet, ki obenem taje, da bi bili nesrečni otroci rabljeni v preizkušne svrhe.

"Edina želja tistih, ki so predlogo uvedli, je spraviti resnična dejstva na dan," je rekla Lillian R. Sire, ki je članica newyorške zveze proti živemu raztelesevanju. "To zlo dejansko obstoja, in predloga, ki je sedaj pred državno postavodajo, bo, če sprejeta, naredila konec temu zlu. Pomagala bo tudi odpraviti slabe razmere, ki sedaj vladajo po bolnišnicah in državnih zavodih, kjer so takšni nesrečni otroci v oskrbi. Če je še kaj takih, ki dvomijo o dejstvih, naj kar malo prelistajo zdravniške liste, pa se bodo prepričali, da so navedene reči popolnoma resnične."

Ta predloga je ustvarila toliko zanimanja med zagovorniki in nasprotniki, da se je odločila zveza proti živemu raztelesevanju sklicati javni shod, ki se ima vršiti v hotelu Astor.

ZAKLADI IZ KREZOVE PRESTOLICE DOSPELI V NEWYORŠKI MUZEJ.

New York, N. Y. — Metropolitanski muzej je prejel od petdeset do šestdeset zabojev starinskih zakladov, ki so, kakor trdi arhitekt Hasting, najdragocenejši, kar jih je še prišlo iz Male Azije.

Ti zakladi so prišli iz starodavne prestolice Krezove, iz Sardise, ki je bilo prestolno mesto tudi drugih lidijskih kraljev. Kraj obeta zelo mnogo za arheološko delo. Tu so našli trideset Krezovih zlatnikov, ki so najstarejši zlati denar na svetu. Izkopali so jih ameriški raziskovalci lansko pomlad.

Nemško posojilo v ameriških dolarjih.

Berlin, 3. marca. — Nemška zbornica je pooblastila finančnega ministra, da lahko razpiše notranje posojilo za 50 miljonov dolarjev v zlatu. Certifikati, ki jih izda vlada za to posojilo, bodo kvotirani v ameriških dolarjih, ne pa v markah.

Ponarejanje ameriškega denarja v Rusiji.

Varšava, Poljska, 3. marca. — Poljska policija je prišla na sled veliki organizaciji ponarejevalcev ameriškega denarja. Organizacija operira na Poljskem in v Nemčiji, denar pa dobiva iz južne Rusije, kjer ga tiskajo v velikanski množini. Denar je ponarejen zelo dobro in tiskajo ga v bankovcih po eden, pet, deset, dvajset in sto dolarjev. Veliko ponarejenega denarja se razpeča na Poljskem, kjer se rabi ameriški denar za drage predmete, kot so dragulji, avtomobili, kožuhovina itd., za katere je treba v poljskih markah odšteti smešno visoke vsote.

"Entente naj odloči, dali hoče mir ali vojno", pravi Kemal.

Angora, 3. marca. — Razprave v veliki narodni skupščini glede mirovne pogodbe so zdaj javne in včeraj so bile galerije polne poslušalcev, ko je mustafa Kemal paša govoril v zbornici. Kemal je dejal, da vlada ne ve, če pride mir ali vojna. To je odvisno od entente. Turčija zahteva popolno politično in ekonomsko neodvisnost; ako ji zavezniki priznajo to zahtevo, tedaj bo mir, ako pa ne, tedaj je Turčija pripravljena na vojno. Ko je Kemal dejal, da je ločitev kalifata od države najboljša garancija proti zunanjim intrigam, je zbornica burno aplavdirala. Yegk Turk, ki še simpatizira z bivšim sultanom, je izdajalec.

Kemal se ni dosti pečal z lozansko pogodbo, rekel pa je, da ekonomske klavzule pogodbe pomenijo sužnost za Turke.

Iz delavskega sveta.

(Federated Pres).

Zvišanje mezde. Iz Birminghama, Ala., poročajo, da sta družbi Tennessee Coal & Iron Co. in Woodward Iron Co. zvišali mezdo za okrog 12 in pol odstotka rudarjem, ki delajo v premogovnikih in železnih rudnikih v ondotnem okolišu. Okrog 30,000 rudarjev je deležnih.

Delavci v St. Louisu so opozarjajo, naj se čuvajo nekega agenta, ki nabira člane za "Union Members Protective Club" in ponuja delavcem zavarovalnino proti stavkam in izporom. Agent zahteva $25 članarine za omenjeni klub in obeta, da vsak član kluba prejme polno mezdo za časa stavke ali izpora za dobo šest let. Odborniki delavskih unij v St. Louisu izjavljajo, da je ta agent slepar.

Zmaga. Unija kavarniških strežajk v St. Louisu, ki je vodila stavko več ko dve leti proti najtrdovratnejšemu pristašu odprte delavnice, lastniku kavarne La Salle, je končno dobila na sodišču pravico postavljanja stavkovnih straž. Lastniki vseh drugih kavarn in restavracij so se že prej podali, le ta se je še držal, a zdaj se je tudi on podal. Unija je priznana.

Unija mlatičev (mlatijo s stroji) v Wisconsinu je na svoji letni konvenciji v Madisonu sadnji teden sklenila apelirati na legislaturo za protektivni zakon, ki ima čuvati mlatiče pred telesnimi poškodbami. Marsikateri delavec je že izgubil roko v stroju.

Osemnaštirideset strojnikov je zastavkalo zadnji petek v delavnici Chicago & Alton železnice v Bloomingtonu, Ill., ko so delovodje hoteli, da strojniki delajo na lokomotivah onih družb, pri katerih še vedno stavkajo mehaniki. Prizadete družbe, ki nočejo sprejeti pogojev stavkajočih delavcev, zdaj pošiljajo lokomotive in vagone v delavnice onih družb, pri katerih je stavka končana. Odborniki organizacije so zagrozili s splošno stavko, če bo družba zahtevala, da morajo opravljati skebsko delo.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE.

Novi jugoslovanski konzulat v Ameriki. Kakor poročajo iz Beograda, bo po sestanku nove narodne skupščine otvorjenih več naših novih konzulatov v Ameriki, najprej v Pittsburgu in Clevelandu. Za konzula v Pittsburgu bo imenovan baje Hrvat, za konzula v Clevelandu pa Slovenec. V Clevelandu je, kakor znano, znatna slovenska naselbina, ki je pri letošnjih volitvah v ameriški parlament postavila slovenskega kandidata.

Bučeršič je klerikalcem še začel nagajati. "Slovenec" se vsak dan desetkrat zaleti vanj.

Naročite se in širite svoje glasilo "Prosveto".

POTREBUJEMO izučeno kuharico in za hišna dela; mala družina, dobra plača. Se zahteva priporočilo. 12 Dunmoyle Place, Pittsburgh, Pa., East End. Tel. Highland 4507—J. (Adv.)

RAD BI DOBIL

nekaj TRT sajenk ali brajd gredbank, stare eno ali dve leti. Če ima kateri rojak naprodaj take trte naj mi piše ali se izglasi osebno pri meni, na naslov: Frank Čekada, P. O. Box 515, Gillespie, Ill. (Adv.)

ŽENITVENA PONUDBA.

Želim se seznaniti s Slovenko ali Hrvatico v starosti 20 do 33 let, vdova z enim otrokom tudi ni izključena. Jaz sem vdovec, star 34 let, poštenega značaja. Katera resno misli na ženitev, na piše in priloži svojo sliko, ki jo vrnem na zahtevo. Le one, ki resno mislijo, naj se priglasijo na naslov: "Ženin M. T.", 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

ZASTONJ BOLGARSKI ČAJ

ekstrakt (zvar) navadne $1.25 bolge v dekan, da ni nič boljšega za prehlad, kašelj influenco, obisti, vranico, jetra in črevesne nerednosti. To je čarovnija čistilec krvi. Pošljite nam to in 25c v poštnih za steklico za danes na naslov: Marvel Med. Co. 6 Marvel Bldg., box 695, Pittsburgh, Pa.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904. — Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Calcker, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 61, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blaz Novak, gl. blagajnik John Vegrich, urednik glasila Jože Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelezniker, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, Box 673, Ely, Minn., John Turšelj, Box 92, Henderssonville, Pa., John Gerlach, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blaz Novak, predsednik, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrožič, Box 286, Moon, Run, Pa. John Grošelj, 14821 Pepper Ave., Cleveland, O.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad. Max Marc, Box 166, Buhl, Minn., za severozapad. Mike Zugel, 8453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zaitz, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5809 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitveni odbor:

Predsednik: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
Jožka Oven, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
Jos. Shink, 6404 Orton Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Av., Cleveland, O.

POZOR!—Korespondence s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se naslové: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobče se naslové: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zaitzu, predsedniku nadzornega odbora, tigar naslov je zgoraj.

Vsi prizivi na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročnina in sploh vse kar je v zvezi z glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveto", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je preminul naš preljubljeni sin in brat

FRANK J. INDOF.

Dne 15 februarja je šel zdrav in vesel na delo v tukajšnji premogorov last Pittsburgh Coal Co. v Fitz Henry, Pa. Ob poldrugi uri popoldan ga je zadela nesreča, vtrgala se je nad njim velika plast kamenja in ga tako težko poškodovalo, da je drugi dan zjutraj ob tretji uri umrl v bolnišnici v Pittsburghu, Pa. Zdravniki so skušali vse kar je bilo v njih moči pa mu niso mogli nič pomagati. Pokojnik je bil naprednega in mirnega značaja in zelo priljubljen pri ljudeh vseh narodnosti, bil je velik bojevnik za pravice premogarjev in zelo poznan med premogarji v potem distriktu U. M. W. of A., ker je bil agitator za progresivne kandidate pri zadnjih volitvah. Rojen je bil na Vačah pri Litiji na Kranjskem, v Ameriki je bil 20 let, star je bil 28 let, tukaj zapušča šest bratov, tri sestre in očeta in mater.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nas tolažili v uri žalosti. Lepo se zahvaljujemo naseldjim sorodnikom, prijateljem in društvom za lepe vence, ki so jih položili na krsto pokojnika. Tukajšno društvo "Svobodomisleci" št. 169 S. N. P. J., katerega je bil član. Tukajšnji krajevni uniji L. U. 2353. U. M. W. of A. katere je bil predsednik. "Društvo Slovenski Narodni Dom", Colinsburg, Pa., World War Veterans, Smithton, Pa., katerega je bil pokojni član. Tajniku društva Svobodomisleci Frank Juvanu in njegovi družini. Predsedniku društva Svodomisleci, Frank Bregarju in njegovi družini. Svaku John Lindiču in njegovi družini. Družini Joe Frank, in družini Peter Girdino in družini Martin Kolene, vsi v Fitz Henry, Pa. Družini Thomas Podbevšek, Colinsburg, Pa., Mr. in Mrs. Anton Vidigaj, Colinsburg, Pa., Mr. in Mrs. John Shink, Colinsburg, Pa., Mike Egan Sutersville, Pa., Anton Petan, Cleveland Ohio, Frank Skok, Cleveland, O. in Sophie Petan, Cleveland, Ohio. Lepa hvala prijateljem iz Clevelanda, ki so prišli tako daleč. Posebno se zahvaljujemo br. Frank Juvanu, tajniku društva Svobodomisleci št. 169 S. N. P. J., ki nam je stal ob strani ure žalosti in je vse tako lepo preskrbel za pogreb. Prav lepo se zahvaljujemo rojakom iz Wšano, Colinsburga, West Newtona in Smithtona, Pa. Za veliko udeležbo pri pogrebu, lepo se zahvalimo tudi veteranom svetovne vojne, ki so mu izkazali zadnjo čast pri pogrebu, ker je bil tudi on vojak. Pokopan je bil po civilnem obredu na pokopališču v West Newton, Pa., ob veliki udeležbi ljudi vseh narodnosti. Še enkrat lepa hvala vsem. Tebi nepozabljeni sin in brat pa želimo, da mirno počivaš v ameriški zemlji. Jožef in Mary stariši. Joseph, John, Ernest, Louis, Stanley in Henry, bratje. Albina omožena Lindič, Mary in Josephina, sestre.

Joseph Indolf Jr., brat,

Smithton, Pa., box 376.

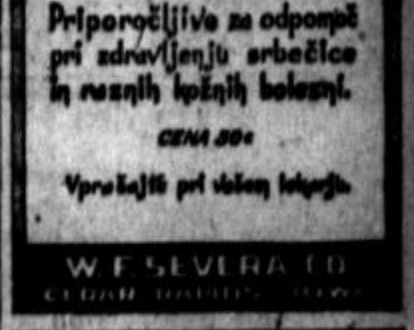

POTREBUJEMO — dekle za splošna hišna dela. Trije v družini. Dobra plača. 4220 Center ave., Pittsburgh, Pa. Telefon Schenley 3659. (Adv.)

IŠČE SE ROJAKINJA.

Ivanka Zaje doma iz Soteske pri Sv. Jakobu ob Savi. Prišla je v Ameriko lanskega leta v mesecu oktobru ali novembru in kot sem čul je prišla v državo Michigan. Tamkajšnje rojake prosim, ako je kateremu znano kaj o nji, naj mi to sporoče. Povrnem stroške. Poročati imam nekaj zelo važnega. Ako bo sama ta oglas čitala, naj se nemudoma priglasi na moj naslov Frank Mejač, Hill Street Yukon, Pa. (Adv.) Marc 5.

POTREBNA KNJIGA.

Vsak, kdor zna še nekaj angleško in se hoče izpopolniti v znanju, ter zvedeti pomen neznanih besed, katere vidi na napisih v časopisih, v knjigah, itd., potrebuje

ANGLEŠKO-SLOVENSKI BESEDNJAK.

Rabili boste to knjigo leta in leta. Cena je $5.00. Naročite na naslov:

DR. F. J. KERN,
6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ZA KUHANJE PIVA DOMA

imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas, kuhanj vedno je najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi zbirko sodov, steklenic in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje.

Grocerijam, sladčičarjem in v prodajalne železnine damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

Nemški valpet.

Josip Jurčič.

1.

Druščine res nisem imel posebne, kaj bi dejal, še dobršne ne, ono jesen, ko sem nekega popoldne na ploščati skali v hosti sedel z Blažem Pumprehtom, c. kr. pisarjem. Pa dasi je v tem poslednjem stavku povedana resnica, tako poštena resnica, da bi pred vsakim sodiščem z mirno vestjo tri prste vzdignil zanjo in se odpovedal vsemu dobremu, bati se je vendar, da ne bi Blaž Pumpreht zvedel, kaj se očitno piše o njem. Blaž Pumpreht pa je preveč realen mož, da bi bral tega ali onega jezika povesti. To in zaupanje, da mu ne bo nobeden tistih bralcev, ki ga osebno poznajo, ničesar povedal, kako sem ga obiral — to me tolaži in še enkrat ponavljam: prav dolgočasen tovariš je bil ta Blaž Pumpreht. Ves božji dan skoraj sva vsak z eno puško lazila po hosti in ves ta čas mi je sitni Pumpreht pravil — stoj! zdi se mi, da še povedati ne smem, kaj mi je pravil, zakaj bere se v svetem pismu: gorje mu, po komer pride pohujšanje. Ali saj veste, da je človek, kadar nima boljšega, zadovoljen z vsem, kar Bog da. Tega bi se pa vendar poleg vsega drugega natolcevanja ne upal izreči, da Pumprehta ni Bog dal, zakaj njegova mati, če še živi, bi me potem obdolžila za lažnika in vedi ga Bog še za koga.

Vendar mi vest ne da drugače, da to obiranje cesarskega pisača vsaj s tem malo popravim, da z vso resnobo povem: Blaž Pumpreht je imel poleg drugih skritih dobrih svojstev še eno vidno, namreč polno čutaro vina, katero sva — kakor lisica in lisjak v narodni pesmi — pila oba vkup. Tudi pol hleba, dve klobasi in tri glavice česna sem videl priromati iz Pumprehtove torbe na dan, katera jedila je Blaž z veliko lakoto trl in zlasti, kar se tiče česna, trdil, da sicer ve, kako neslovečа in kmetaka jed je to, da se pa njemu prav prilega. Jaz sem mu pa dokazoval, da je bilo česen jesti res v nekdanjih starih časih neslovečе opravilo, da pa današnji svet že drugače sodi o tem, sosebno odkar je tam v španski deželi živela in hodila bosonoga gospodična, nepremerljivo lepa Dulcineja iz Toboze, slavna ljubica hrabrega viteza žalostne postave, Don Kišota, katera je česen imela posebno v čislih, če se ne laže njen zgodopisec.

Ko sva se torej s Pumprehtom tako pogovarjala o česnu, prav tako kakor se govori med možmi, se nama približa tretji mož. Ne vem že več, ali sva bila tako zadolbena v svoj pogovor, ali je mož tiho prišvedral po stezi ki je držala mimo, domislim se pa še, da ga niva poprej videla, kakor da je naju ogovoril: "Prosim za dar božji, bodem molil za duše v vicah."

Že ta prošnja je naznanjevala vsakdanjega berača. Bil je star, porastel in sivolas mož drobnega, zelo nabranega obraza in velikih, še vedno živih oči. Hodil je ob kljukasti palici in je bil še precej snažno opravljen.

"Daj mu tisto vino, kar ga je še v čutari, daj! Saj ga imava že dovolj za zdaj," pravim Blažu Pumprehtu.

Ali on odkima z glavo, poželjivo ogleduje čutaro in pravi: "Škoda ga je. Glavico česna vam dam, mož, nate!"

Berač je zmajal z glavo, kakor prej Pumpreht, zaničljivo ustna nategnil na smeh in dejal: "Česen sam na sebi peče v jezik in je trd, jaz pa nimam zob."

"Daj mu malo kruha in tisto kapljo vina," pravim.

"Ničesar" — odgovori Pumpreht ter ogleda čutaro. — "Še ga je za tri debele požirke. — Pa dam ga Vam, mož malhar, ako česen sneste poprej."

Berač suče tisti česen po roki in ga ogleduje okoliinokoli. Videlo se mu je, da bi rad vino zaslužil, pa bal se je ugrizniti.

"Dal bom še kos kruha povrh, mož, snejte tisto, reče Pumpreht, kateremu je, kakor se je videlo, beračeva zadrega delala veliko veselje.

Po kratkem premisleku starec sede nama nasproti in jezno začne česen lupiti in gristi. Menda ga je jako pekel v jezik, zakaj kislo se je držal, solze so mu večkrat stopile v oči in zdajpazdaj je zamežal in stresnil se, tako da se mi je revež res smilil. Ali gospod Pumpreht se ni dal preprositi, da bi bil prej vino dal in kruh. Neusmiljeno se je smejal trudu starega moža, tako da sem bil že jezen. "Kako vendar more človek o tem imeti veselje, da starega berača muči," sem si mislil.

Starec je bil uničil polovico pekočega daru s trudom in težavo, drugo polovico pa je z obupnim pogledom držal v roki in bolj tiho dejal: "Ne bo šel!"

V tem hipu je Blaž Pumpreht kaka dva streljaja od nas v dolini zagledal lepo deklico, ki je prišla detelje kosit. Ker je bil ves mrtev na ženske, je v hitrici pozabil mene, berača, vina in česna ter je zdirjal proti polju, kakor bi ga podilo devet biričev.

"Vrzite česen stran pa izpijte to", pravim beraču.

Mož hlastno prime kruh in vino, videlo se je, da se je prvi in drugi oddušek starcu kaj prilegel, zakaj precej je bil nekaj bolj gibčen in oči so mu prihajale svetlješe. Primeknil se je bliže k mojemu kamenu in dejal: "Ta gospod je še ves neumen. Komaj je babnico zagledal že je tekel k nji. Ne ve, kaj je ta svet kakor jaz nisem vedel. Ko sem bil jaz mlad, sem bil ravnotako neumen. Zdaj pa ko sem star, mislim, da je vse, kar vidim, skorja kruha. Ali zakaj tekam za kruhom? Samo zato da bi si ohranil to ubogo življenje, ki ni trhle jarmovke vredno in pusto, kakor bi za svinje v malin napravil v raztrgano vrečo. Vidite, vsi smo neumni, mladci in starci. Kaj menite, da bi meni treba bilo zdaj-le za to kapljo vina in ta kruh — Bog ga povrni onemu gospodu in Vam! — beračiti, ko bi bil za mladih let imel tako pamet, kakor zdaj? Pa mlad človek in star pes sta si enaka po umu: nobeden se ne poboljša. Saj veste, da je star pes pozimi ležal v listju za hlevom in se tresel od mraza. Tačas je pač lepe obljube delal in dejal: Molči pes! Kadar pride poletje, si boš sezidal gorko pasjo hišo, da te ne bo več zeblo. A kaj stori, ko pridejo gorki pasji dnevi? Ali ga je videl kdo zidati hišo? Kaj še! V konoplje leže, jezik pomoli na hladno in pozabi hudih dni. Takovi smo vsi. Če Bog na take namene gleda, pridemo vsi doli v pekel."

(Dalje prihodnjič.)

Naročite "Prosveto" vašemu sorodniku ali prijatelju v stari domovini.

VESTI IZ PRIMORJA.

Pohod reakcije proti delavstvu.

Reakcija proti delavstvu je v Julijski Benečiji kakor drugod v polnem teku. Kapitalizem hoče sedaj, ko so na politični oblasti njegovi najizrazitejši predstavniki, iztrgati vse pridobitve zadnjih desetletij delavskih bojev in uspehov. Vrši se to, kar komunisti od svojega početka sem vedno govorijo in kar so opozorili proletariat pri prvih pojavih fašizma.

Kapitalistična ofenziva se ne omejuje samo na pravice delavstva pridobljene na ekonomskem polju, kakor je 8 urni delavnik in višina mezde. Kapitalisti hočejo razveljaviti in uničiti tudi vse one pridobitve delavstva, ki si jih je ono zasiguralo potom svojih bojev na polju socialnega zavarovanja in pravovarstva. Ofenziva kapitalizma je tu na svoji najvišji stopnji in ona se ne ozira na to, kaj je delavstvu dobro, potrebno in koristno, ampak ona hoče izrabiti svoje ugodno stanje v svoje dobro in korist.

Bolniška blagajna, ta proletarska ustanova, ki predstavlja boljši način, delavskega življenja, je bila v Julijski Benečiji takorekoč prva tarča fašistovskega pohoda na oblast. Fašisti so zasedli vse bolniške blagajne v tej deželi in so prisilili vlado, da je imenovala za vsako tako ustanovo svojega komisarja. Od takrat vladajo na okrajnih bolniških blagajnah vladni komisarji in "pripravljajo nove volitve" v njih upravne svete. V Gorici pa so fašistovske vladne oblasti kar razpustile stari upravni svet bolniške blagajne. Iz bilance, ki jo je mislil predložiti odstavljeni upravni svet je razvidno, da je ta ustanova v delavski upravi stala na trdnih nogah, in da je postopanje vladnih oblast narekovano po samovoljnosti in sovraštvu proti proletarskim ustanovam. — Tudi za bolniško blagajno v Nabrežine, ki je bila do danes obvarovana vladnega komisarstva, so fašistovske oblasti preskrbele za red na svoj način. —

Fašistovske oblasti postopajo proti bolniškim blagajnam brezdvomno zategadelj na tako samovoljen način, ker ne pričakujejo od oseb, ki stoje na vodstvu bolniških blaganj in ki so znane po svojih reformističnih naziranjih, nobenega odpora.

V Trstu se tudi proletariat pripravlja na nove volitve v upravni svet bolniške blagajne in hoče na ta način pokazati svojo pravico do te ustanove. Zavedni proletariat na deželi mu bo brezdvomno sledil in pripravil fašistom, ki si hočejo potom volilnih manevrov zasigurati oblast nad delavskimi ustanovami, še huda razočaranja.

V rudniku pri Labinju, v katerem je zaposlenih kakih 2000 delavcev, se je vnela huda bitka med rudarji in rudniško družbo "Arsa."

Industrialci, ki so zaprosili vlado za podporo, niso pozabili istočasno na to, da bi znižali rudarjem plače — da bi jim povišali urnik. Kljub temu da so se zastopniki rudarske organizacije pokazali zelo popustljivi, ni družba jenjala od svojih zahtev in znižala je delavstvu plače. Istočasno je podprefektura v Pazinu izgnala voditelja rudarske organizacije Pipana. Labinjski rudarji spričo tega vidnega sodelovanja kapitalistov in političnih oblasti — po katerem se slovenskim narodnjakom tako cedijo sline — ni klonilo tilnika in boj z družbo se nadaljuje. —

Vladni reakcionarni ukrepi glede železničarjev se tudi izvajajo. Tekom tega leta bo odpuščenih skupno 36.000 železničarjev. Toliko in toliko tisoč oseb bo letos prisiljenih, da menja stari in si najde nov poklic, da se izseli ali pa da umre lakote z vsemi onimi vred, katere so oni preživljali s svojim skromnim zaslužkom.

In medtem ko se uveljavljajo vladni ukrepi glede železničarjev, drugi ukrepi fašistovske vlade so na vidiku. Ladjedelnica v Pulju stoji pred zaprotjem in mesto da bi se zato povečalo delo v drugih primorskih ladjedelnicah, se še zmanjšuje. Tako dela pač kapitalizem ko je na oblasti in ima moč.

V času pohoda reakcije zavedni delavci in kmetje ne spijo niti si ne pustijo vsega dopasti. Oni odbijajo po svojih močeh napade grabežljivih delodajalcev in ujrjajo v teh težkih okoliščinah svoje moči za skrajni odpor, za zadnji napad — za končno zmago.

Fašizem je pričel ponovno zasledovati italijanski razredni proletariat. Dne 7. feb. je naenkrat dal aretirati kakih 300 laških komunistov in socialistov. Aretacije se nadaljujejo. Uredniki tržaškega "Lavoratora" so zaprti, istotako urednika slovenskega komunističnega "Dela."

Fašistovska junaštva. Slavnoznane Riemanje, vas blizu Trsta, ki je pred leti zaslovela vsled svoje zahteve po slovanskem bogoslužju, so obiskali pred par dnevi fašisti. Udrli so v prostore bralnega in pevskega društva "Slavec", kjer so vse knjige raztrgali in požgali. Posebno ogorčenje pa je izvalo dejstvo, da se je nahajal v desetorici laških fašistov tudi domačin — izdajica!

POJDITE ZA DOLARJI— $50 DO $100

na teden, nekaj novega, ni staro all preskušeno. Polje čisto novo za prodajo, ne potrebujete nobenih skušenj, vsakdo kupi na prvi pogled. Pokažete 50tim in 40 jih gotovo kupi. Razkažete v eni minuti. Brez črnila pisalno pero, nekaj iz dvajsetega stoletja iznajdbe. Ne moči, ne potrebujete črnila, vsorei po 50c. 18 karatno pozlačeno pero. Denar vrnemo, ako n tako kot opisano. Agentje imajo 200 procentov dobička in določen okraj za prodajo. Pišite nam po agenturo še danes. Inkless Fountain Pen Co., Dept. L — 1522 — 8th St., Des Moines, Iowa.—(Adv.)

Influenca

napada ljudi z veliko hitrico. Hud prehlad, bolečine v glavi, hrbtu in drugih delih, bolečine v mišicah, mrzlica in splošna onemoglost so nektera znamenja te bolezni. Kaj naj se stori za to? Ostanite v postelji ali doma dokler ste bolni in vzemite

SEVEROVE TABLETE ZA PREHLAD IN GRIPO

Ravnajte se po navodilih, ki se dobe v omotu. Cena 30c.

Organov za dihanje se najraje prime in vsled tega je važno, da imate vedno doma pri rokah

SEVEROV BALSAM ZA KAŠELJ

Cena 25 in 50 centov.

Grlo je večkrat bolno in pokvarjeno, pomoč dobite ako rabite

SEVEROV ANTISEPSOL

za grgranje v grlu in za izpiranje nosa, s čemur držite čisti prehod in prost nalezljivih bacilov. Cena 35 centov.

Gornja zdravila se dobe v prodaj v lekarnah.
Vselej uprašajte po "SEVEROVIH" in ne jemljite drugih.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

NOVO LETO, NOVE URE, NOVE CENE.

Dobili smo v zalogo prave Elgin moške in ženske ure, ki se tako kreasne, da bodete takoj na prvi pogled kupili eno. Ure so vse prave Elgin izdelke in nekaj čisto novega. Dopisnico za en cent nam pošljite in mi vam pošljemo naš cenik za najnovejše ure brezplačno in s tem si prihranite dolarje.

Ure so vse preskušene, drže pravi čas do sekunde in vsaka je garantirana. Cene pa so nižje kot še kedaj poprej.

Velika zaloga pravih glasnih Columbia Gramofonov

slovenske, nemške in vseh jezikih plošče dobite pri nas. Pišite po cenik. Mi smo edini zastopnik v Connemaugh, Pa., za prave nove, glasne Columbia gramofone in plošče.

IVAN PAJK, 24 Main Street, Connemaugh, Pa.

CUNARD ANCHOR BODITE ZA VELIKONOČ v JUGOSLAVIJI

Sijajna prilika za potovanja z enim najhitrejih in največjih parnikov.
Odpluje iz New Yorka

AQUITANIA 45,647 tonelat **Marca 20**

(VIA CHERBOURGH)
v osmih dneh ste doma.

Po posebni odredbi se bodete vozili brez vsake brige vse do vašega doma.

Udobnost, hrana, postrežba nenadkriljiva. Poskrbite si za prostor takoj.

Za pojasnila, cene, itd. uprašajte kjerkoli pri zastopnikih ali agencijah ali pri

CUNARD LINIJE
140 N. Dearborn St.,
CHICAGO, ILL.

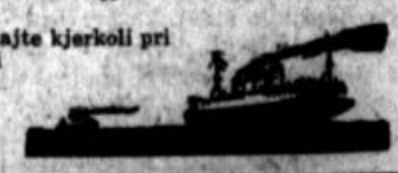

NJENA POT.

IVAN ZOREC.

(Dalje.)

Saj drugače bi res ne bil mogel živeti, ko pa po tridesetletni službi ni dobival za svojo starost toliko, da bi se bil kakorkoli mogel preživljati. In vendar tiste skladiščne službe ni dolgo opravljal. Njegova stara pljuča, ki so bila vajena čistega pokrajinskega zraka, niso mogla zmagovati smradu in prahu, ki sta se valila po zatohlih prostorih. Tudi souslužbenci so ga pisano gledali kot pritepenca, ki jim je s svojo zvesto poštenostjo v veliko napoto ob raznih večjih ali manjših goljufijah in poneverbah, katere so smatrali za pravičen del svojih samolastnih pravic. Potem je dobil vratarsko službo v tej veliki palači, kjer je imel vsaj stanovanje zastonj, zato pa spet pravzaprav nobenega pravega dela. V svoji brezdelici je z vsakim dnem bolj čutil, kako se starost spenja po njem in mu težko seda na pleča. Zdelo se mu je, da se v mestu strašno hitro stara. Ampak to naj bi že bilo v imenu božjem. Saj smrti se ni bal bolj kakor sleherni človek, ki ve, da se je treba pripraviti tudi za tisto zadnjo pokoro življenja. Ali kaj bo z Marijo, ki jo je žena popolnoma zmaličila? — In kar ni se mogel znebiti pokoče misli, da so bili vsi trije nečimerno zavrgli srečo domačega kraja in so bili lahkomiselno drveli v to šumeče in kipeče mesto velikega bogastva in strašne revščine, kjer je bridko spoznaval tudi svojo lazarsko siromaštvo in strmel v vrtinec zvodstev in nepoštenosti in grdih in strašnih pregreh.

Naenkrat se je ustavil in se je zagledal v ženo, ki je urno pospravljala.

"Le dobro počedi, da te visoka princesa ne bo pokarala!" se je obregnil. "Namesto da bi vse to opravljalo dekle samo in se učilo gospodinjskih del, jo razvajaš in neguješ, kakor bi bila najina hči iz bogve kako imenitne hiše!"

"Kaj bi si revа kvarila svoje lepe, gladke roke!"

"Zdelane roke so vsakomur samo v čast!"

"Ali si čuden! Žuljevih in obtolčenih rok naj morda hodi v pisarno!"

"Seveda, Marija bo na večno imela svojo zaslepljeno mater, nikoli ji ne bo treba prijeti za domače delo."

"Kdo ve? Vsaj zdaj ji ni še treba."

"Kako pa bo, če ji bo treba, pa ne bó znala?"

"E, kaj neki sitnariš smerom! Saj ne razumeš teh stvari."

"Vidim pa, kako ti lepo razumeš."

"Pusti! Marija mora biti lepa in najlepša, pa je!"

"Da, in dišati mora za njo po parfumih, in mazati se mora s tistimi nesnagami!"

"Prosim te, kaj te to toliko briga, saj ni nič takega, če. . ."

"— tako je, da me je sram, ko jo vidim na cesti našemarjeno in zmaličeno. In vendar smo taki reveži, da moramo vsak vinar dvakrat pogledati, predno ga smemo izdati."

"Torej bi rajši videl, da bi se morala najina edina hči sramovati pred svojimi vrstnicami in znanci?"

"Ni treba. Čedno in primerno naj se nosi, ne pa kakor na maškaradi, in vonja naj kozarec čiste vode. To je za pametno žensko spodobno."

"Beži, beži, stari — saj ne veš, kaj bi rad."

"Pač: rad bi, da mi ne bi otroka spridila. Če bo šlo po tvojem, gorje še bo dekletu."

Vrtačnica je z vajeno kretnjo ujela konec predpasnika, pritisnila si ga je na zardeli obraz in je krčevito zajokala.

"Lepo te prosim, potrudi se, da te vzamejo spet v službo, drugače res ne bo miru. . .", je ihtela in počepala pred posteljo.

Mož se je zmedel. Premagan je bil. Naglo je popadel klobuk in je žalosten in jezen zbežal na plan.

3.

Marija je šla na sestanek z Emilom. Ko je hitela med lenuharskimi šetavci, je čutila, da se je marsikdo okrenil in gledal za njo. S svojim košatim slamnikom je okretno plavala med silno množico, ki je lagodno valovela po živi, široki ulici. Zavedala se je svoje zdrave in jedre lepote in se ni bala tekme z brhkimi Tržačankami, čeprav so bile vse prav všečno oblečene in nalepotičene. Že davno se je naučila vseh njihovih pretkanih načinov oblačenja in izzivajočega strel janja z neutrudljivimi očmi. Tudi tisti ljubki, spretni poprijem za zadnji del krila, da se pod vabljivo belimi čipkami pokažejo okrogle mečice s prozornimi nogavicami, ki več izdajajo nego zakrivajo, ji je bil res že kar v roki. V izložbenih oknih se je različno odražala njena vitka, polna postava in jo je pozdravljala veselih oči in zorhega lica.

Na koncu ulice je čakal Emil. Žvižgljal je lahkoživo pouličnо pesmico in je z veščimi očmi velikomestnega pohajalca slačil in požiral lepe in bujne šetavke, ki so zapeljivo in vsiljivo razstavljale svoje prave in neprave čare. Njegova mlada, prezgodaj razdražena kri je vroče plala po njem, da je rdel v živi domišljiji in sladkem razburjenju. Zapeljivke so hitele mimo njega in se spet vračale kakor lepa pesem, ki je predrzno sedela na njihovih ustnicah in v sijajočih očeh. Hoja jim je bila s kretnjami in z mehkimi gibi kipečih teles ena sama lepa in ubrana harmonija lepote, zdravja, mladosti. Emilove oči so pijano begale, da je zagledal svojo Marijo šele, ko je stopila tikoma predenj. Veselo se je zdrznil in se je posladkal:

"O zlato moje, grlica mila!"

(Dalje prihodnjič.)

KONZERVIRANO MESO V KONVAH

(ali takozvani "Pikeen flaish" golaž) narejen iz govejega mesa z okusi kot v starem kraju. Se vam pošlje ne manj kot 10 škatelj po 1 funt za $6.50. Z naročilom je poslati ne manj kot $2.00 ali pa vso svoto, drugače ostalo pošljemo na C. O. D. Naslov:

AMERICAN HOME CANNERY
C/O M. KRAINZ,
P. O. DAVIS, W. VA.

EMIL KISS BANKIR, 133 SECOND AVE., NEW YORK CITY

Pošljite vaše darilo za veliko noč takoj, da ga dobe pravočasno.

Jaz pošiljam denar v vse kraje Jugoslavije po pošti in brzojavno.

Prejemam denar in vloge in plačam po 4% obresti.

Prodajam parobrodne listke za vse črte po originalni ceni družb.

Dopremljam rojake iz starega kraja.

Pišite za pojasnila na:

EMIL KISS BANKIR, 133 SECOND AVE., NEW YORK CITY

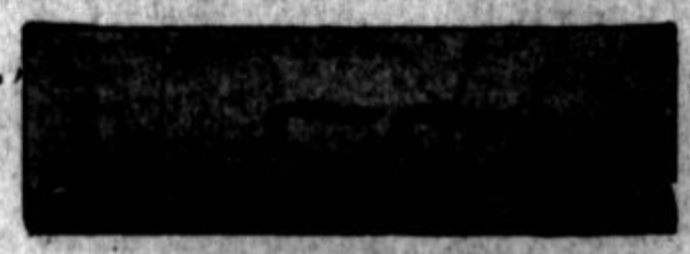

ODHOD IN PRIHOD.

Na pomlad in na poletje se največ potuje. Rojaki se vračajo v domovino, hodijo tja na obisk in po opravkah.

V STARI KRAJ:—Ako ste Vi med onimi, ki se namenjeni v stari kraj to pomlad, tedaj je v Vašo korist, da potujete "skozi" tvrdko ZAKRAJŠEK & ČEŠARK v New Yorku, ki je znana po svoji točni in solidni postrežbi in katere Vam priporočajo cei številni rojaki, ki so do sedaj skozi njo potovali.

IZ STAREGA KRAJA:—Po 1. juliju t. l. bo zopet prišlo 6424 Jugoslovanov v Ameriko. Ako ste Vi namenjeni dobiti kako osebo iz starega kraja, tedaj je najboljše, ako poverite vse posle, ki so s tem v zvezi, tvrdki ZAKRAJŠEK & ČEŠARK v New Yorku. Ona Vam bo dala vse informacije, izdelala potrebne listine, prodala karte, osiroma poslala denar za karte, ter bo nudila Vašemu potniku svojo pomoč ob prihodu v New York.

POŠILJANJE DENARJA:—Tvrdka ZAKRAJŠEK & ČEŠARK ima svoje lastne direktne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in je zato v stanu biti rojakom na službo pri pošiljanju denarja. Njene pošiljatve pridejo točno na naslovno pošto ter se izplačane hitro brez vsakega odbitka.

Ne pozabite tega, kadar pošiljate denar v stari kraj.
Za nadaljna pojasnila se obrnite na

SLOVENSKO BANKO
ZAKRAJŠEK & ČEŠARK,
70 — 9th Ave., New York, N. Y.